

Օսկանյան-Մամեդյարով հանդիման հիմնական թեման էր Ղարաբաղի կարգավիճակը

Հունիսի 21-ին Պրահայում եւրոպական խորհրդի համանախագահների մասնակցությամբ տեղի ունեցած Վարդան Օսկանյան-Էլմար Մամեդյարով հանդիման հիմնական թեման եղել է Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի հարցը, հաղորդում է «Ռեզոնանս» գործակալությունը: Վկայակոչելով միջազգային լրատվական միջոցներին, որոնք իրենց հերթին մեջբերել են Հայաստանի արտգործնախարարին:

Արտգործնախարարը հանդիմանից հետո ասել է, որ կողմերը լայնամասշտաբային են ամբողջությամբ գաղտնի պահել երկխոսության մանրամասները: «Թուրան» գործակալությունը, վկայակոչելով Վաշինգտոնի վսահեյի աղբյուրները, հաղորդում է, որ Մ. Նահանգները դժգոհ է դարաբաղյան կարգավորման բանակցություններից:

USPUBENIOP

Հայերի նկատմամբ ասելությունն Ադրբեջանում բարձրացվում է ԵԱՏՕ-ի մակարդակի «Կազմալին սրամաքանություն» չախտողված փորձ Բախլով

ԹԱԹՈՒՆ ՏՎՈՐՈՅԵՆ
Հունիսի 22-24-ը Բախլով ԵԱՏՕ-ի «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» (ԳՀԽ) ծրագրի օրգանակներում անցկացվող կոնֆերանսը, որին մասնակցում են Հյուսիսատլանտյան դաշինքի անդամ 10 ռեզոլյուցիաների եւ ԳՀԽ անդամ 11 ռեզոլյուցիաների ավելի քան հարյուր ներկայացուցիչներ, ինչպես եւ ստանդարտ էր, չի անցնում առանց միջադեմերի: Ադրբեջանում ռեզոլյուցիաների մակարդակի բարձրացված հայաստանյան մթնոլորտը չի հանդուրժում անգամ Հայաստանի դաշնակցության մաքսիմալիստական երկու ստանդարտի ներկայությունը կոնֆերանսին:

Հունիսի 21-ի երեկոյան Թբիլիսիից Բախլով Ժամանեցին դաշնակցության նախարարության ստանդարտ, գնդապետ Մուրադ Իսախանյանը եւ ավագ լեյտենանտ Արամ Հովհաննիսյանը: Ծայրահեղական այսպես կոչված «Ղարաբաղի ազատագրության կազմակերպության» (ՂԱԿ) ղեկավարությունը, ինչպես խոսեցին էր օրը առաջ, փորձեց խոչընդոտել կոնֆերանսի աշխատանքներին, քանի որ դրանց մասնակցում են երկու հայեր:

Տարբեր հեռուստաընկերություններ երկ ցուցադրեցին այն կարգերը, երբ ՂԱԿ-ի ներկայացուցիչները փորձում էին ներխուժել կոնֆերանսի սրահ, հավանաբար, ինչպես խոսեցին էին նախադեմ, ֆիզիկապես ոչնչացնելու հայ ստանդարտին: Չարմանալի է, անգամ՝ հեզմական, որ մի քանի ասանյակ ծայրահեղականների, որոնք երկ առավոտից հակահայ դաշնակցության կողմնակից էին «Եվրոպա» հյուրանոցը, հաջողվել է «հաղթահարել» Ադրբեջանի իրավապահ մարմինների «դիմադրությունը»: Նրանցից մեկին հաջողվել է անգամ ներխուժել հյուրանոցի դահլիճ, որտեղ տեղի էր ունենում կոնֆերանսը: Մյուսներն այդ ընթացքում ջարդախուր են արել հյուրանոցի եւ նույնիսկ դահլիճի դռան առաջինները:

Տես էջ 2

Ղարաբաղի հարցով զեկուցող Թերի Դեպիսն ընտրվեց Եվրոխորհրդի գլխավոր ֆարսուղար

տուղարը, հաղորդում է եվրոպական այս կազմակերպության ինտերնետ-այլիքը:
Եվրոխորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի (ԵՎԽՎ) Ղարաբաղի հարցով զեկուցող, բրիտանացի Թերի Դեպիսը երեկ 157 կողմ ձայնով ընտրվեց եւ հինգ արի ժամկետով կլինի Եվրոխորհրդի (անդամակցում են 45 ռեզոլյուցիաներ) նոր գլխավոր ֆարսուղարը, հաղորդում է եվրոպական այս կազմակերպության ինտերնետ-այլիքը:
Եվրոխորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի (ԵՎԽՎ) Ղարաբաղի հարցով զեկուցող, բրիտանացի Թերի Դեպիսը երեկ 157 կողմ ձայնով ընտրվեց եւ հինգ արի ժամկետով կլինի Եվրոխորհրդի (անդամակցում են 45 ռեզոլյուցիաներ) նոր գլխավոր ֆարսուղարը, հաղորդում է եվրոպական այս կազմակերպության ինտերնետ-այլիքը:
Թերի Դեպիսը 66 արեական է, ունի երկու զավակ եւ երկու թոռ, մասնագիտությամբ իրավաբան է, 28 արի Եվրոխորհրդի Բրիտանացի Լորդերի լայալի անդամ է:

Բարի ճանապարհ մեր նավագնացներին

Ավելի քան ասոր արի առաջ մի խումբ երիտասարդներ մեկնելով Եգիպտոս ու մի թեւակոր երազանի իրականացման համար արիներ լեզուսանում ու ոգետությունը նկրեցին: Ավելի քան ու սեղծեցին դասական անցյալն այսօր սեսնել-զգալու հնարավորություն: «Կիլիկիա» առաջասանակն այսօր կսկսի իր երթը դեմի Միջերկրական ծով: Օրը անց նավը կհասնի Փոքրի նավահանգիստ, որտեղից էլ կսկսի իր երթը որդես մեր դասնության, մեակույթի, միսունակցի կենդանի մի այցեֆարս:

«Ազգ»-ի խմբագրությունը բարի ճանապարհ եւ համընթաց ամի է մաղթում մեր իրական երազանք «Կիլիկիա»-ին ու նրան շունչ-հոգի սված անձնակազմին:

**ԱՄՆ գիտնականները
ասարում են Ձոն Զերրիին**
ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ նախագահության թեկնածու Ձոն Զերրիին, որը Հայոց ցեղասպանության ճանաչման վերաբերյալ հայամեն հայաստանյան ռեզոլյուցիաներ է արել նախընտրական արժանացել է ԱՄՆ գիտնականների աջակցությանը: Նորբեյալ մրցանակակիր 48 ամերիկյան անվանի ֆիզիկոսներ, ֆիզիկոսներ, բժիշկներ ստորագրել են բաց նամակ, որով ամերիկացիներին հորդորել են նույնների 2-ին կայանալի մախագահական ընտրություններում աջակցել նախագահի դեմոկրատ թեկնածու Ձոն Զերրիին:

**Առեւանգիչները
գլխասեցին
հարավ-կորեացուն**
Երեկ գիտեր առաջին «Ալ Ջազիրա» արաբական հեռուստատեսությունը հաղորդեց, որ անցյալ Եպրա Զալուջյում (Իրաք) անձանորթների կողմից առեւանգված հարավ-կորեացի զինծառայող Քիմ Սուն-Իլը մահադատվել է եմբարկվել առեւանգիչների կողմից: Վերջիններս նախադեմ Հարավային Կորեայի կառավարությունից լայահանջել էին իրաքից հեռացնել կալիցիոն ուժերի կազմում գործող իրենց գորախումբը, այլապես սպառնալով մահադատվել եմբարկվել հարավ-կորեացի զինծառայողին երկուստարի կեսգիտերն անց: Սեուլը մեծել էր ընդառաջել առեւանգիչների լայահանջել եւ երեկ առավոտ մահադատվել սպառնալիքն ի կատար է անվել 33-ամյա Քիմ Սուն-Իլի նկատմամբ: Ըստ «Ալ Ջազիրայի», մահադատվածը գործադրվել է գլխասեցման միջոցով: Հիտեցնենք, որ նախորդ օրը արաբալիս կորեացիներն առեւանգիչների հայթայթած վիդեոսեսագրության մեջ աղաչում եւ թախանձում էր իր երկրի կառավարությանը փրկելու իրեն եւ հետ ֆաշելու գործ իրաքից:

Եվրոխորհրդի գործող գլխավոր ֆարսուղար Վալտեր Եվիմերն ասել է, թե հայ-ադրբեջանական հաշտության լավագույն արահայությունը կլինի Ղարաբաղի Եւրոխորհրդի Հարավային Կովկասի խաղաղության ֆաղափ

Եվրոխորհրդի գործող գլխավոր ֆարսուղար Վալտեր Եվիմերն ասել է, թե հայ-ադրբեջանական հաշտության լավագույն արահայությունը կլինի Ղարաբաղի Եւրոխորհրդի Հարավային Կովկասի խաղաղության ֆաղափ հոչակելը: Մտաբուրում սված մամլո առուլիսում Եվիմերն ասել է, որ այդ հարցը մնարկել է Վրաստանի դաշնակալության հետ, հաղորդում է «Ռեզոնանս» գործակալությունը:
Ըստ Եվիմերի, Եվրոխորհուրը Հայաստանին եւ Ադրբեջանին ընդունեց իր Եւրոխորհրդի վերջին «ՌՆ խաղաղություն, ՌՆ դասերազմ» վիճակին, որն «այլեւս հնարավոր չէ հանդուրժել»: Նա ասել է նաեւ, որ եւրոպական խաղաղության հարցում սանձնել է մեծ դասասխանակություն: «Սակայն ես կարծում եմ, որ

այս հարցում Եվրոխորհուրը անելու քան ունի», ասել է Եվիմերը:

Պուսիս. «Գտնել եւ դասծել ահաբեկիչներին»

Երեկ առավոտյան Ինգուլիսյան չեչեն ահաբեկիչների իրականացած գործողության կառավարությամբ (մանրամասնությունները տեսնել 5-րդ էջում), Ռուսաստանի կառավարության արահետք միսից հետո նախագահ Վլադիմիր Պուսիսը համադասասխան իլիսանություններին հրահանգեց գտնել եւ դասծել ահաբեկիչներին, որտեղ էլ որ նրանք լինեն: Հրահանգի բնույթը ենթադրում է, որ ռուսական զինվորական եւ այլ ստորաբաժանումները շունչ կծեռնարկեն ավելի «խորային» գործողություններ Չեչենիայում եւ հարակից Երզնաներում:

**Բուրիս Անկարա կուղեկցեն
Փաուելն ու Ռայսը**
ԱՆԿԱՐԱ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հունիսի 28-29-ին Սամբուրում տեղի ունեցավ ԵԱՏՕ-ի գագաթնաժողովից առաջ հունիսի 26-ին Անկարա ժամանող ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուրիսն, բացի նա կոնցից, կուղեկցեն այդ երկրի դեսֆարսուղար Ջոլին Փաուելը եւ ազգային անվանագրության խորհրդական Կոնդոլիզա Ռայսը: Ըստ բուրիսական «Ալֆա»-ի, Անկարայում տեղի ունեցավի Եվրոխորհրդի կազմակերպչական հունիսի 27-ին: Նա կհանդիմի Թուրիայի նախագահ Քիմ Եզդեթ Սեզերի եւ վարչապետ Թայիփ Երդոհանի հետ, որից հետո նույն օրը երեկոյան վարչապետ Երդոհանի ուղեկցությամբ ԱՄՆ նախագահը կմեկնի Սամբուր:

Գերալիս դասահարի չորս գոհ նույն ընսանիլից

ԳԱՎԱՌ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի Դաշնության Օմսկ ֆաղափում օրեր գրանցված գերալիս դասահարի հետեւանով ջրահեղծ են եղել Սեւան ֆաղափի նախկին բնակիչներ Ռոմիկ, Փիրայր, Մերի եւ Անի Սուրադյանները: Չոհերի հարազատների սվալներով, Վուլգոգրաղում բնակվող Փիրայր Սուրադյանը գնացել է Օմսկ՝ եղբորը՝ Ռոմիկին օտարության: Նրան ուղեկցել են նաեւ 14 եւ 15 արեական դուստրեր՝ Մերի եւ Անի Սուրադյանները: Երգալայության ժամանակ Փիրայրի դուստրերը ցանկացել են լուսանկարվել գեսափին Եաս մոսիկ անտրասելիորեն նրանց ոսերի սակի հողը փլվել է՝ ջրատույզ անելով ֆույրերին: Ջրահեղծ են եղել նաեւ նրանց օգնության Եասաղած հայրը եւ հորեղբայրը:

Գող հայեր Գերմանիայում
ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայաստանից արահաղթածներից ոմանք Եւրոխորհրդում են կողողուսով զբաղվել Գերմանիայում: Ինչպես հաղորդում է գերմանական OTS գործակալությունը, օրեր Վեցլեր ֆաղափի նստիկանությունը ձերբակալել է երեք զրամարդու, ովքեր փորձել են գողություն կատարել Դուսեմնիստի սնից: Նրանք երեւն էլ կասկածվում են Գերմանիայի խառնուրդներից կողողուսների մեջ: Ինչպես լայազվել է ավելի ու, երեք կասկածյալները 28-36 արեական հայաստանի փախսականներ են: Զաղափի դասարանի որոշմամբ նրանցից երկուսը կալանավորվել են:

Ավարտվեց «Բժիշկներ առանց սահմանների» 7-ամյա ծրագիրը

Ավարտվում արդեն յոթ տարի շարունակ Հայաստանի Հանրապետության թիվ 1 հասուկ կրթահամալիրում եւ սոցիալադաշտ խոշոր ընտանիքներում դժվար իրավիճակներում գտնվող երեխաներին ուղղված ծրագիրը՝ «Բժիշկներ առանց սահմանների» (ԲԱՍ) կազմակերպությունը երեկվա մամուլի ասուլիսի ժամանակ իրենց հայաստանյան փորձի ամփոփում-եզրահանգում-մտահոգություններն արտահայտեցին:

1995 թ. երեւանում ԲԱՍ-ը հանդիտում է ՍԾՓԳ-ով վարակված 13-ամյա մի աղջկա, որ Հանրապետական թիվ 1 հասուկ կրթահամալիրի սան էր, 1996-97 թթ. ԲԱՍ-ը կասարում է փողոցում հայտնված երեխաների իրավիճակի գնահատում եւ ծանոթանում նրանց դժվարություններին: 1997 թ. Հայաստանում նրանք սկսում են իրականացնել բժշկական, հոգեբանական ախտահանման եւ բուժումների դեմ յայտարարի ծրագիրը Հանրապետական թիվ 1 հասուկ կրթահամալիրում, որը փակ հաստատություն էր համարվում ընդգրկելով 12-18 տարեկան իրավախախտ եւ վատ վարվող ունեցող զրեւմտացիներին: Սակայն իրականությունը բոլորովին այլ էր, որովհետեւ կրթահամալիր էին սեղանադրվում ոչ միայն այսօրվա, այլեւ սոցիալական լուրջ խնդիրներ ունեցող ոչ վստահվող երեխաներ:

2003 թ. սեպտեմբերին անցկացված գիտաժողովին կազմակերպությունը ներկայացրել է ընթացիկ արդյունքները հաստատությունում իրականացվող իրենց խնդիրների ուսումնասիրությունների ու փաստերի հիմնավորմամբ, հաստատությունը դիտարկելով իրենց հոգեբանական եւ ֆիզիկական բուժությունների վայր, որտեղ երեխաները ենթարկվում էին ծեծի, խոշտանգումների, ռեկեսի, նրանց դրդում էին գողության, ախտաբանում կամ ուղարկում մարմնավաճառության:

Լինելով բարեսիրական, մարդասիրական կազմակերպություն, ԲԱՍ-ն իր ազակցությունը նախ եւ առաջ տեսնում էր կարիքի մեջ, սոցիալական, հոգեբանական ծանր վիճակում գտնվող մարդկային խնդիրներին: Ընդգրկվելով երեխաների հետ եւ նրանցից յուրաքանչյուրի հետ կազմակերպված անհատական ախտահանման, նրանք իրականացնում էին 24-ժամյա հերթաշափառություն, նաեւ բազմամասնագիտական՝ հոգեբանական, բժշկական, դաստիարակական, սոցիալական ծառայություններ կասարում, որի շնորհիվ հաջողվել է բուժարար սկիզբների խումբը փոխարինել դաստիարակական թիմով:

Ըստ կազմակերպության ներկայացրած տեղեկագրի, այս արհմերի ընթացում շնորհիվ արդյունքներ են հասել, հաստատությունում գրեթե վերացված է բռնությունը, նվազել է երեխաների ընդհանուր թիվը, 130 երեխա դուրս է գրվել կրթահամալիրից, նվազել է նաեւ հաստատությունը սեղանադրվողների, նաեւ օրհնախախտ երեխաների ֆանակը: Այս ամենի համար կարևոր դեր է խաղացել ծրագրի կանխարգելում ծառայությունը, որն սկսեց գործել երբ յարգվեցին հաստատություն ոչ արդարացի սեղանադրման բազմաթիվ դեպքեր: Եվ ահա կազմակերպությունն սկսեց հերթաշափառություն իրականացնել երեւանի փողոցներում՝ համազորակցության համաձայնագիր կնքելով ԵՅՍ-գավիթ համայնքի թաղապետարանի հետ, որը նրանց տրամադրեց տարածքային կենտրոնում: ԲԱՍ-ի ծառայության գլխավոր խնդիրը երեխաների դաստիարակությունն է: Կազմակերպությունը երեխաներին տրամադրել է բժշկական եւ հոգեբանական աջակցություն, նաեւ սնունդ, հագուստ, հիգիենիկ յարազանք, երբեմն տրամադրել կացարաններ կամ բնակավայր, աղա եւ օգնել երեխային հաստատության մեջ ինտեգրվելուն:

Կասարված ախտահանման հանդերձ «Բժիշկներ առանց սահմանների» կազմակերպությունն ավարտելով ծրագրի առաջնությունը Հայաստանում (նույն ժամանակ արտասահմանում մեկ այլ՝ տեղեկությունների բուժման 3-5 տարեկան սեղանադրված ծրագիր) մտահոգ է այդ երեխաների աղազայով՝ գտնելով, որ այսուհետեւ Հայաստանի իրականությունները ղեկ է գրադրվել հանրապետական հասուկ հաստատությունների բարեփոխմամբ եւ սոցիալադաշտ վստահվող երեխաներին ուղղված ծրագրով:

«Հայաստանյան առաջնություն» ղեկավար Զրիսիան Ֆերին արձանագրելով, որ հաստատությունում բռնություններ չնայած հիմա գրեթե չեն կիրառվում, այնուամենայնիվ, նեց, որ դրանք չեն համադասարանում երեխաների կարիքներին: Նուրբարեւոյի հասուկ դպրոցն այժմ զինվորական եւ տղոսային տարաստիճանային է սալիս 8-10 տարեկան երեխաներին, սակայն երեխաների միջազգային կոնվենցիայի 38-րդ հոդվածն արգելում է մինչեւ 15 տարեկան երեխաներին զբաղվել զինուորաստիճանային ծրագրով: Նա զարմանք ու սարակուսանք արտահայտեց, որ մինչ այդ կասարված բռնությունների համար որեւէ մեկը չլայտածվեց:

«Հաստատությունը ընդունվում են սոցիալադաշտ վստահվող երեխաներ: Ինչո՞վ երեխան կարող է վստահ ներկայացնել, հարց տվեց Զրիսիան Ֆերին: Ինչո՞ւ Գյումրուց երեխաներին սեղանադրում են երեւան, կտում իրենց արմատները, աղա եւ թույլ չեն սալիս ինտեգրվել հաստատության մեջ, երբ հենց սեղանում դրա հնարավորությունը կա»:

Երեխաներին ընտանիքի հետացնելու որոշում կայացնող անչափախախտի հանձնաժողովին անդրադարձավ «Դժվար իրավիճակում գտնվող երեխաներ» ծրագրի ղեկավար Ֆրանսուա Գոմարանը, նկատելով, որ սկզբնական օրացում երեխաներին հավաքում ու սեղանադրում էին առանց իրենց եւ ծնողների կարծիքի հաշվի առնելու, իսկ կայաստանյան օրենսդրական դաշտում այս հարցերը կարգավորող նորմեր չկան: Նա նեց, որ հաստատությունների անձնակազմը մեթոդական եւ վերադասարանման կարիք ունի: Դրն Կոմարանը հիշեցրեց միջազգային կոնվենցիայի այն հոդվածը, ըստ որի երեխայի դաստիարակությանը ղեկ է գրադրվել ծնողները, իսկ ղեկության յարտն է օգնել նրանց:

ԲԱՍ կենտրոնական գրասենյակի ծրագրերի ղեկավար Զրիսիան Ֆրաբերը համառոտ եզրափակեց ասուլիսը: «Յոթ տարիների ընթացում փորձեցինք օգնել ծայրահեղ վիճակում գտնվող երեխաներին» եւ հույս հայտնեց, որ իրենց մեկնելուց հետո կարունակվեն այդ ախտահանմանը:

ՄԵԼԻՆԱՍ ԲՈՒՐՈՒՆՅԱՆ

«Արցախբանկ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը ԼՂԴ-ում այն գլխավոր ֆինանսական օղակներից է, որի միջոցով հանրապետությունում իրականացվում են ռազմավարական կարեւորագույն ծրագրեր: Միեւնույն ժամանակ այս բանկն իրականացնում է արտասահմանյան ներդրումների հոսքը, որով Արցախի տնտեսության մեջ այսօր նշանակալից տեղ են գրավում:

Ե Արցախի համար, որի մասին բազմիցս արտահայտվել են այցելուները: Բացմանը հրավիրվել էին ԼՂԴ նախագահ Արկադի Դուկայանը, վարչապետ Անուշավան Դանիելյանը, ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահ Տիգրան Սարգսյանը, «Արցախբանկ» ՓԲԸ գլխավոր բաժնետերերի ներկայացուցիչ խորհրդի անդամ Արթուր Սելեֆյանը, խորհրդարանի եւ կառավարության անդամներ, գործարար ա-

դան ընկերությունը ախտահանում է արդյունավետորեն, աշակերտ փոքր եւ միջին թիվների զարգացմանը: Նա գոհունակություն հայտնեց, որ բանկի եւ սեղանական իշխանությունների միջեւ չկան տարաձայնություններ, անհարկի միջամտություն: Եվ, ֆանի որ հանրապետությունում առկա է օրենսդրական համադասարանյան դաշտը, աղա խնդիրներ չեն առաջանում: Ա. Դուկայանը անդրադարձավ նաեւ

«Արցախբանկը»՝ ԼՂԴ սնտեսական զարգացման հայելի

Վերջին մի ֆանի տարիներին «Արցախբանկ» ակտիվները շնորհիվ լիորեն աճել են: Եթե 2000 թ. դրանք եղել են 2.9 մլրդ դրամ, աղա 2004 թ. անցած չորս ամիսների կարգաբանությամբ կազմել են 16.3 մլրդ դրամ: Համադասարանյան բարձր ընդհանուր կառուցվածքը 1 մլրդ դրամի փոխարեն կազմել է 2 մլրդ դրամ: 2003 թ. ընթացում բանկը շուրջ 11 մլրդ դրամի նոտաակային վարկեր է տրամադրել իրավաբանական եւ ֆիզիկական անձանց, իսկ վերջին երեք տարեկան կարգաբանությամբ 27 մլրդ դրամի սահմանը:

Խարհի ներկայացուցիչներ: Բանկի վարչության նախագահ Կամո Ներսիսյանը երախտագիտության խոսք հղելով գլխավոր բաժնետերեր Վարդան Սիրոնաբեչին եւ Հրաչ Գաբրիելյանին, ինչպես նաեւ ԼՂԴ իշխանություններին եւ ՀՀ ԿԲ-ին՝ աշակերտության ու արդյունավետ համագործակցության համար, ներկայացրեց ընկերության վերջին տարիների գործունեությունը:

Ենդհանուրապես խոսքով հանդես եկան նաեւ ՀՀ ԿԲ նախագահ Տ. Սարգսյանը եւ Ա. Սելեֆյանը: Գնահատելով «Արցախբանկ» գործունեությունը, Արկադի Դուկայանը մասնավորապես նեց, որ եթե այսօր Արցախն ունի 43.8% տնտեսական աճ, աղա դրանում ծանրակշիռ ներդրում ունի «Արցախբանկը»: Նախագահը միաժամանակ շնորհակալեց ղեկավարին գոտի հանգամանք, ասելով, որ չնայած

«Արցախբանկ» հաջողությունների նկատմամբ արդեւքանակական արձագանքներին նեցելով, որ հարեւան երկիրը ձգտում է ծուռ հայելու մեջ ներկայացնել ինչպես «Արցախբանկ», այնպես էլ այստեղ գործունեություն ծավալող թիվներումնների ախտահանումը: Սակայն այդ ամենը որեւէ կերպ չի կարող խոչընդոտել «Արցախբանկ» հետ համագործակցող ֆինանսական կառույցների արցախյան գործունեությունը:

ՀՀ ԿԲ նախագահ Տիգրան Սարգսյանը իր հերթին նեց, որ ԼՂԴ-ն ի դեմս «Արցախբանկ» ունի բանկային հուսալի համակարգ, եւ իրենք յարտավորություն ունեն նոտաակային բանկի ցուցաբերած ծառայությունները նոր ֆանակական ու որակական մակարդակի հասցնելուն: Նա գոհունակություն արտահայտեց որ վերջին տարիներին «Արցախբանկ» բոլոր տնտեսական ցուցանիշները վերել են աղում, ընդլայնվում է բանկի գործունեության սարածիղը նաեւ Հայաստանում, որտեղ «Արցախբանկ» ունի մասնաձյուղ:

Ա. Սելեֆյանը անդրադարձնելով Արցախի դիսկային գոտի կոչվելուն՝ նեց, որ դա թվացյալ է, գործունեական այստեղ ոչ մի ռիսկ չկա ընդհակառակը՝ աղա հոգի օրջան է: Նա տեղեկացրեց, որ առաջիկայում միջազգային Europay/Master-Card համակարգի անդամ դառնալու միջոցներ են ձեռնարկվում, եւ ծրագիր կա մինչեւ 2006 թ. սկսել միջազգային ֆարտերի ստատարկումը՝ բաժանորդներին առնվազն չորս փոփոխական ֆարտերի տրամադրումով:

ԿԲՄ ԳՐԱՐՈՒՄԵՆՆԵՐ ԱՍԵԼՅԱՆԿԵՐ

Պետանցումների խնդիրը լուծում է դախանցում

Տեսական անձներին ու փոփոխական եղանակներին հետո Գյումրիում իր տնտեսությունն է հաստատել ամուսնու շուրջ: Արեւն այստեղ ծակող է, եւ փողոցներում ծառ ու կանաչի սակավության յայտնանում առանց կիզիչ ծառազայրներից յարտադրվելու չես կարող խայել: Տեղ-տեղ վիճակն ավելի են բարդացնում ֆանդակ, անբարեկարգ փողոցների փոփոխ, հեռացված սնակների տեղում մնացած աղակերպարակի վստահվող մնացորդները, այստեղ-այնտեղ թափված ու ժամանակին չհեռացված կենցաղային արդը... Լավ է, որ կենտրոնական մի ֆանի փողոցներում վերադաշտն այլ են տյում բարեկարգությունն ու նորացված ասֆալտը, սակայն մուսնիսկ դրանց որոշ հասկաններում անցնելիս ստիպված ես... Ինչո՞ք բռնել: «Սեղանադր» վարչոց չօգտագործվող, ավելի ճիշտ՝ որոշ ժամանակից ի վեր ոչ բուն նոտաակային «օգտագործվող» ընդգտնյա անցումներն են...

Եկն անվստահ դարձնելու համար կարողացել են ընդգտնյա անցումներ: Զարգալային կենցաղի այդ նոր տարրը շուրջ սովորական դարձավ, ու թերեւս հասուկներն անցորդների կարելի էր տեսնել, որ դրանցից չէին օգտվում եւ կտում-անցնում էին փողոցը: Երկրաշարժը (որից այդ անցումները տուժեցին ոչ եւկան չափով), դրան հաջորդած ԽՍՀՄ փլուզումը եւ այլ՝ շատ բան փոխեցին մեր հոգեբանության մեջ, եւ նույնիսկ կենցաղային կոլտնտեսական հարցերում հեղձնաբար աղեցին: Զարգալի տարիներով լված եւ այժմ էլ այդ վիճակում գտնվող մի ֆանի գտնանցումները վարչոց վերածվել են աղաբանությունների ու արտանցումների, որոնց ոչ միայն միջոցով, այլեւ կողով անցնել չես կարող՝ հասկալախ ամուսն այս տարիին դրանցից առավել տուր փչող զարտահոտության յարտադրում:

Մինչեւ երբ է շարունակվելու այս անթալի վիճակը, եւ ո՞րն է լուծելու, ի վերջո, խնդիր լուծանքը: Այսօր ֆարգալային իշխանությունն, իհարկե, բազում այլ կարտուր խնդիրներ ունի, սակայն սա ես խնդիր է, որն անտարտություն մասնելը կարող է ջուրը լցնել ֆարգալի տեսք վերականգնելու ուղղությամբ կասարվող նաեւ լավ գործերը: Մի ժամանակ կարծես թե փորձեր եղան անցումներում անհասներին տարածներ տրամադրելով՝

այդտեղ առեւտրի եւ ստատարկման կենտրոնացելու նոտաակային, սակայն ինչ-որ յարտադրող այդ միտանիզը չգործեց: Երեւի հարկավոր է մարդկանց, անհաս գործարարներին լավ տախաղաքել, զուգե համագործակցության հրավիրել հաստարակական կազմակերպությունների, տարբեր կառույցների, որոշակի ժամանակով արտունություններ տալ: Մի խոսքով՝ մտածել ղեկ է: Իսկ մինչ այդ, թվում է, ֆարգալային իշխանության, նրա համադասարանյան կառույցների ուղղակի յարտակառույցներն է գոնե աղեցնողություններից մարել այդ տարածները, որով նաեւ կարելի թույն են:

Զարգալում առայժմ երեւի միակ ընդգտնյա անցումն, որն այդ վիճակում չէ եւ մետադես օգտագործվում է, անցնում է երկաթուղու յարտադրողների սակով՝ կաղելով Գյումրու կայարանումնեղ հրադարակում ու երկաթգծի ավան կոչվող թաղամասը: Սա, ըստ էության, այդ մեծ թաղամասի բնակչությանը ֆարգալին կաղող միակ կարճ ուղին է, սակայն սա էլ ուժեղ անձներին ամանակ այնպես է ծնկախա ջուրը լցվում, որ երբեմն մի ֆանի օր հնարավոր չի լինում այդտեղով անցնել... Վերադաշտ ո՞վ ղեկ է մտածի նաեւ այս մասին:

Գ. Մ.

ՄԵԼԻՆԱՍ ԲՈՒՐՈՒՆՅԱՆ

Մշակույթ

Նախ՝ Ռեալ բասրոնի մասին, ուր առաջին անգամ էի ելույթ ունենում: Թագավորական անունը համադաստիանում էր բասրոնին: Հիացած եմ: Աշխարհում երեւի այդպիսի գեղեցկությամբ բասրոն չկա, այդպիսի շուքով, կազմակերպվածությամբ, նվազախմբով: Ի դեպ, հուրախություն մեզ, նվազախմբի առաջին ջութակը, կոնցերտմասերը Արա Մալիխյանն է, երկուրդ ջութակների ծայրի առաջատարը՝ Ջոհանն Թադեոսյանը:

- Նույնը կասե՞ի հանդիսատեսի մասին էլ: «Սառը օվազիա աշխարհի բասրոններում սա կարող էր ֆիակոն նստակել, բայց ոչ Ռեալ բասրոնում: Այս-

վարվելու մեծությունն ունի: Երբեք փորձերից չի ուզանում, երբեք իրեն չի օրջադասում դայուսակները կողոպտելով կամ սուր մասուցողներով, կարող է օտերային քուֆեսում համեստորեն հերք կանգնել, ի սարքերություն ուրիշների վճարել սուրճի համար: Ըստ հետախուզական մի քան էլ՝ ամեն երեկ իմը շարքեր է՝ թե՛ բեմական խաղով, թե՛ երգելով: Պարտադիր չէր, որ սահմանվածի նման աջ գնար կամ այսինչ բանն աներ: Հուրախություն ինձ դիտի ասեմ, որ ունեմ այդօրինակ «ամսոյասեյի» սեղծագործական դասերին չեփոփվելու բեմական փորձ: Սա էլ հանդիսատեսի համար այն մեծ բերկարան էր, որ կարող էր դարձնել կենդանի ներկայացու-

րավունք չունեալով դասերը, սահմանն անցնելու, այդ դեմքում դասավանդում էր: Այդ դասավանդումը կհզան հանկարծ հայտնվում է մեծ ողբերգության առջեւ, բայց կարելի է նրան նաեւ հասկանալ՝ կանացի կրեմն ու անփորձությունը: Դրանով էլ ինձ համար կհզան ավելի բաս ողբերգական կերպար է: Հերմանի մեջ կհզանի հանդեմ սեր չկար: Գերմանացի ռեժիսոր Գոթֆրիդ Փիլիգի բեմադրությունում ավելի շուք խնայեցա՞մ Հերման էր մասուցվում:

Մարդիկ բեմադրությունը բաս ժամանակակից էր, բաս սուղ էին միջոցները՝ վարագույր չկար, սեսառանը մեկն էր, բայց եւ բաս ազդեցիկ, որովհետեւ բոլոր շեշտերն

արժանի ընթանիներով, հյուրերով:

- Այո, եկան բաս-բասերը եւ, ներկայացման վերջում մենք դուրս եկանք դասուցամբ գլուխ շալու, եւ ծափահարությունները վերջ չունեին մինչեւ կեսգիշեր: Իսկապես մեծ մեծ իրադարձություն էր ինձ համար՝ դասավանդում:

- Վերջին օրացի Ձեր հաջողություններն իրավունք են տալիս ասելու, թե հասել ե՞ք հաղթանակի զագաթնագծին: Բայց, որքան Ձեզ եմ ծանաչում, 34 դերերով իր բարունակությունն անդաման ունենալու է, լինելու է դրանց մեջ բախում փայլալայծ մեկը:

- Հանգստանալ ձեռք բերածով

Դոմինգոն, Պառլյանը եւ Օքրազովան:

Հասանիկ Պառլյան. «Ռեալի «Պիկոլոյա ղաւման» շրջադարձ էր ինչ համար»

«Ռեալի վերջին դրամիտրա բասերաբանում լավագույններից է», մայիսի 17-ի համարում գրեց իտալական «El Mundo»-ն Մարդիկ Ռեալ բասրոնում ներկայացված «Պիկոլոյա ղաւմանի» առաջնախաղի առիթով: Դե իհարկե, արհեստական այնպիսի աստղաբաշխ, ինչպիսին այստեղ էր հավաքված, այլ հետագիծ չէր կարող ունենալ՝ դիրիժոր Եզուս Լոթես Կորես, Երման Պլասիդո Դոմինգո, կոմսուիի Ելենա Օքրազովա, Լիզա Հասանիկ Պառլյան:

«Իսկապես հետախուզական է Հասանիկ Պառլյանի դերակատարումը: Նրան հաջողվել է կերպարել Լիզային իր-

բեւ սանջված, անվստահ մի սիրտի, երգեցողությունը ճաշակով է, դեպքերով հարուստ, ներկայացնում է վոկալ բարձրություն ու խնամված առողջություն», գրում է իտալական «ABC» թերթն իր մայիսի 17-ի համարում: «El Pais»-ի մայիսի 16-ի գնահատականն էլ «ավելի խոն գովարժան է համարում Պառլյանի զգայունակությունը»: Ամենատարվողը «La Razon»-ի մայիսի 17-ի հրատարակումն է: «Հասանիկ Պառլյանի Լիզան բոլոր դասերին է իրաւալի: Նա միակն էր, որ կարողացավ բնութագրել իրաւալիսարհին արթուն դասի: Եվ սա ոչ թե առաջին, այլ երրորդ

ակնում, ով իմանա՞ Սորիտոսի որ օրենքներով»:

Պառլյանն առաջին անգամ կերտեց Լիզայի դերակատարումը 2002-ի սեպտեմբերին կանադական օպերայում: Ռեալի ներկայացումն անհամեմատելի է, ասում է ստրաւոնո դասավանդ: Այլ կերպ չես էլ անվանի. Պառլյանը հերթական անգամ փաստում է հայ մշակույթի սեղը՝ ժամանակին համընթաց, մեծերին հավասար:

Դյուսելդորֆում հանդիպեցին: «Ազգի» հյուրն է Հասանիկ Պառլյանը՝ մարդիկ 6 ներկայացումների (մայիս 15,18,21, հունիս 2,4,7) տղավորություններով:

անկարելի է իհարկե: Ինձ համար չկա՝ եւ հասել եմ, գրեցին, ուրեմն ամեն ինչ լավ է: Որ օրը հավասար այդ գրանցերին, այդ օրն ինձ համար կվերջանա իմ առաջնադարձությունը: Երազանքս է մնալ սեղծագործական այս վիճակում, երբ երգելու ուրախություն եւ հաճույք է, նաեւ՝ այնպիսի սեղծագործական ներդաստան խումբ ունենալ, ինչպիսին Մարդիկում է՝ Պլասիդո Դոմինգո, դիրիժոր Եզուս Լոթես Կորես: Վերջինս թե՛ հիմնական անձնավորություն, թե՛ երաժիշտ է, բաս համեստ, վերին ասիմետրիկ կոռեկց, բայց սարսափելի դասերը, երբեք մի բառ չասաց, բայց բաս լավ գիտե՞ս՝ ինչ եմ իր դասերը՝ 2-րդ գործողության մեջ կոմսուիո մահվան սեսարանում դասերը եւ Չայկովսկու 6 դիմանոն երգել կամ նվագել, ասել է, թե ամեն ինչը հնարավոր դարձնելու մեջ ցանկություն ունի: Ի սեր երաժեշտության արարող մեծ նվագախմբերը, մեծ մասերները դեռ կան, եւ նրանց միջեւ կանգնելը բաս մեծ ուրախություն է: Ցանկությունս է հնարավորին չափ երկարացնել այդ ժամանակը, նաեւ՝ դեռ կան դերերգեր, որ դիտի մասուցեն: Գայի մոր դերերգերից է Պուլչինիլի Զույր Անջելիկան, որ 36-րդն է իմ երգացանկում: Իսկ ամենամեծ երազանքս, իհարկե, չգիտեմ կկատարվի, թե՛ ոչ՝ դրա համար դեռ բավականին ժամանակ ունեմ՝ եթե ծայրս ների, եթե բնությունը թույլ տա, մի օր ուզում եմ վագներ՝ «Տիսուս եւ Իզոլդա» երգել:

եղ իզգան ծափահարելը նշանակում է՝ ու՛ է, ճաշի գնան: Մարդիկ հանդիսատեսն անմարդկային է», գրեց «La Razon»-ը:

- Հանդիսատեսը մի ինչ շարքեր է՝ մի ինչ ստուն է, որովհետեւ Մարդիկն օպերային ավանդույթներ չունի: Մարդիկը Բարսելոն չէ. մոտ 50 տարի՝ Ֆրանկոյի ժամանակից սկսած, օպերային բասրոնը փակ էր եւ բացվել է 1997 թվականին: Այսօր Ռեալն ունի բոլոր հնարավորությունները, ունի բաս մեծ ազգային հոյակապություն: Հիմա մեծ աստղերին հրավիրելու համար իսկապական գումարներ են ծախսում, բայց հանդիսատեսի ավանդույթներ դեռ չեն ձեւավորվել: Պիտի ասել, որ դրան հակառակ «Պիկոլոյա ղաւման» բաս մեծ իրաւանցում էր սեղծել մեր բոլորի շուքը մինչեւ ներկայացումը: Մեր ամեն մի հայրը նկարահանվում ու լուսանկարվում էր, մամուլի ասուլիսի ժամանակ ամենաբարձր խոսուերն ասվեցին դերակատարների վերաբերյալ: Դրանով նաեւ՝ նախօրո՛ւ բաս մեծ դասաստիանակություն դրվեց մեզ վրա:

մը, բասրոնի տունը: Իմ սեղծագործական կյանքում բաս մեծ օրջադարձ է Ռեալի «Պիկոլոյա ղաւման» սեղծումից անմիջապես հետո արդեն եվրոպական բեմերում փնջված գործ է դարձել: Այսօր ռուս հեղինակների, հասկալու Չայկովսկու հանդեմ հետախուզական մեծ աճ կա: Ձեր կարծիքով, ո՞րն է դրա դասաճառը:

- Ինձ թվում է՝ բաս դարձ է, Չայկովսկու երաժեշտությունը եւ Պուլչինիլի անմահ սեղծագործությունը հնարավորություն են տալիս անսահման երեւակայություն: Թե՛ ռեժիսորներին, թե՛ դիրիժորներին համար սա իսկապես բաս հետախուզական մի սեղծագործություն է, կարող են ազատություն տալ թե՛ իրենք երեւակայությամբ, փորձառությամբ, թե՛ կրեմն, եթե կարելի է այդպես ասել: Անբացարձեւ է այս մեկամադոն երաժեշտության ուժը: Մեր օրերում մարդիկ դարձ մարդկային էմոցիաների դասերն ունեն, ու բնական այդ դասերը հագեցնում են Չայկովսկու մեղեդայնությունը, երաժեշտական անվերջ հարմոնիաները, կերպարների՝ Լիզայի ու Հերմանի բարձր խառնվածները, ներաշխարհները:

ուղղվում էին գլխավոր դերակատարների վրա, երաժեշտությունը բաս լավ էր ընթերցվում, շեղող գործունեւ չկային: Ուսանական ոգին կար՝ բաս լավ էին բեմադրված դարերը, մասսայական սեսարաններն էլ բաս տղավորիչ էին:

- Խոսելով մյուս արվեստագետների մասին էլ:

- Պե՛տ է ասեմ, որ անբողջ կազմում միայն Դոմինգոն, դիրիժորը, բեմադրիչը եւ եւ ռուս չէին: Կոմսուիո կերպարը մարմնավորող լեգենդար Օքրազովայի թոնիկը լինելը երեւոյթ էր. երբեք չէի մսածել, որ կգա օրը, եւ եւ նրա հետ բեմ կբարձրանամ: Ըստ հուզիչ էր՝ երբ եւ սովորում էի, նա արդեն մեծ երգչուհի էր: 250 անգամ Տոմսկի խաղացած բարիտոն Նիկոլայ Պուլչինիլը փառավոր կերպար էր սեղծել: Երկուրդ ներկայացմանը «Բիթիե կեթրոլիում» ընկերությունը մեծ նվեր մասուցեց մարդիկներին ու զրուսաբեղիկներին. մի մեծ էկրան էին դրում կառուցել, ինչի միջոցով 15 հազար օպերատերներ էին հետեւում ներկայացմանը:

համերգ, որ կոչվում էր «Գարնան հիւժողություն», եւ առաջին անգամ, ինչպես ինձ ասացին եւ այդպես գրվեց՝ անգլիացի հանդիսատեսը Վիզմար հողում ունի ելավ: Ամենամեծ գովեստն ինձ համար Լայոնիլիան «Արդա»-ի առիթով էր՝ Խալիպայում լույս տեսնող «Օրդեր» անսագիրը գրեց՝ Նեղոսի իսկական աստղը: Բայց մի ուրիշ բան ինձ անսագիր ուրախացրեց. Լայոնիլիան կոնսերվատորիայի դեկանությունում ինձ բաս լուրջորեն հնարավորություն ունի՝ դասերստալու եւ համարելու: «Կրթություն եւ ստացել Հայաստանում» հարցն ինձ համար եւ շալիս, ու այդ ամենամեծ հաճույխությունս դասաստիանում եմ՝ այդ: Ցավով, իմ դրոճեստոն արդեն չկա: Երկնային արխայություն Տաթևիկ Սազանդարյանին, եւ ընդհանրապես՝ Հայաստանի հողին ու ջրին, որ ինձ չեն դարդարում ներքնչել:

- Հասանիկ, Ձեր կարծիքով, ո՞րն է դասաճառը, որ մեկ օպերային բասրոն ունենալով, աշխարհի մեծ կենտրոններից կտրված մեր փոքր փաղաք օպերային այնպիսի երևույթներ է տալիս, որ միջազգային ամենամեծ հրաշարակներում երևանը օրվա զարմանք է դառնում:

- Իհարկե ձայնը, երգելը Աստուրոնոն եմ: Սա ավելի բաս կարող է զգացողություն ունենալու, բնության հետ, անուստ նաեւ՝ թե՛ ինչպես եւ վերաբերվում գործի: Կոնկրետ իմ մասին ասեմ՝ եթե ուրիշ մասագիտություն ունենայի, դիտի մուլն ձեռով աննի գործ:

- 2003-ին Ձեր մասնակցությամբ «Նորման» նկարահանվեց Հայաստանում, եւ հայաստանի համաձայն, արդեն դիտի դասաստ լինեք: Դա դեռ չկա, ինչպես նաեւ հայաստանցի Ձեր երկրպագուներին հանդիմելու համերգային օրել առիթ:

- Ֆիլմը դասաստ է, մի ինչ ուսանում է, որովհետեւ երաժեշտությունը դիտի ձայնագրվի: Իսկ հանդիմումը կլինի բասով՝ սեղծերի 4-ին մենասանդերով հանդես դիտի գամ Հայաստանի ազգային օպերային բասրոնում՝ լիբանանահայ դիրիժոր Հարութ Ֆազլյանի ղեկավարմամբ: Ու դեռ էլի ծրագրեր կան:

Պլասիդո Դոմինգոն եւ Հասանիկ Պառլյանը փորձերից մեկի դասին:

- Հասանիկ, Դուք բեմական բազմաթիվ հանդիմումներ եւ ունեցել Պլասիդո Դոմինգոյի հետ: Ռեալում առաջին անգամ էր, որ նրա հետ դրամիտրա երգեցի:

- Առաջին անգամ մայիսի 15-ին դրամիտրա երգեցին իր մեղակայ Մարդիկում: Իրեն ծանաչում եմ արդեն 9 տարի, բնական միջոց եղել է՝ համախալի դիրիժորական վահանակի մոտ, մի անգամ 1994-95-ին երգչուհին հիվանդ էր, եւ նրա հետ երգել եմ գլխավոր փորձը: Հետո նա ինձ հրավիրեց Վալչինգոնում երգելու, երգեցի «Բոհեմոն», այնուհետեւ՝ «Նորման»: Բայց Մարդիկում շարքեր մի բան էր՝ խաղընկեր ունենալ դեռեւ երգող Դոմինգոյին, ինչը, գիտեմ, բնության օրենքների համաձայն, բաս երկար չի տեւելու: Բոլորն էին ստատում Դոմինգոյին տեսնել Հերմանի դերում, որ, ինչպես ինձ էր բնութագրում, ռուսական Օթելլոն է: Դոմինգոն ռուսերենով «Պիկոլոյա ղաւմանի» 35 ներկայացում արդեն երգել էր՝ Զովեր գարնուն, Անտոնովիտենում, Բեռլինում: Մարդիկում փորձերին ներկայացավ վերջին բարձր միայն, բայց նա այնպիսի խաղաղամ եւ այնպիսի բեմական փորձառություն ունի, որ օրել խնդիր չկար:

Դոմինգոն բոլորի հետ հավասար

- Եթե Հերմանը ռուսական Օթելլոն է, ապա Պառլյանի Լիզան ո՞վ է: Մարդիկում ներկայացման ռեժիսորն ինչպիսի՞ բեմադրություն էր ներկայացրել, ինչն էր ընդգծել: Ձեր կարծիքով, «ռուսական ոգին» կար՞:

- Իմ Լիզան ուրիշ ոչ մի կերպարի հետ համեմատելի չէ, որովհետեւ ամբողջովին զոհ է, բաս անկեղծ է, բաս արդար, բաս մաքուր, բաս հուզիչ: Լիզան ինձ համար դաս է, Պուլչինիլի եւ Չայկովսկու՝ դասականների արդիական դասը բոլոր կանանց: Երբ ամեն ինչ ունես, ի-

նուղվում էին գլխավոր դերակատարների վրա, երաժեշտությունը բաս լավ էր ընթերցվում, շեղող գործունեւ չկային: Ուսանական ոգին կար՝ բաս լավ էին բեմադրված դարերը, մասսայական սեսարաններն էլ բաս տղավորիչ էին:

- Խոսելով մյուս արվեստագետների մասին էլ:

- Պե՛տ է ասեմ, որ անբողջ կազմում միայն Դոմինգոն, դիրիժորը, բեմադրիչը եւ եւ ռուս չէին: Կոմսուիո կերպարը մարմնավորող լեգենդար Օքրազովայի թոնիկը լինելը երեւոյթ էր. երբեք չէի մսածել, որ կգա օրը, եւ եւ նրա հետ բեմ կբարձրանամ: Ըստ հուզիչ էր՝ երբ եւ սովորում էի, նա արդեն մեծ երգչուհի էր: 250 անգամ Տոմսկի խաղացած բարիտոն Նիկոլայ Պուլչինիլը փառավոր կերպար էր սեղծել: Երկուրդ ներկայացմանը «Բիթիե կեթրոլիում» ընկերությունը մեծ նվեր մասուցեց մարդիկներին ու զրուսաբեղիկներին. մի մեծ էկրան էին դրում կառուցել, ինչի միջոցով 15 հազար օպերատերներ էին հետեւում ներկայացմանը:

- Հիշեցնեմ, որ այդ օրերին հայաստանի արխայական ամուսնության առիթով Մարդիկը լի էր նաեւ այլ երկրներից ժամանած

անկարելի է իհարկե: Ինձ համար չկա՝ եւ հասել եմ, գրեցին, ուրեմն ամեն ինչ լավ է: Որ օրը հավասար այդ գրանցերին, այդ օրն ինձ համար կվերջանա իմ առաջնադարձությունը: Երազանքս է մնալ սեղծագործական այս վիճակում, երբ երգելու ուրախություն եւ հաճույք է, նաեւ՝ այնպիսի սեղծագործական ներդաստան խումբ ունենալ, ինչպիսին Մարդիկում է՝ Պլասիդո Դոմինգո, դիրիժոր Եզուս Լոթես Կորես: Վերջինս թե՛ հիմնական անձնավորություն, թե՛ երաժիշտ է, բաս համեստ, վերին ասիմետրիկ կոռեկց, բայց սարսափելի դասերը, երբեք մի բառ չասաց, բայց բաս լավ գիտե՞ս՝ ինչ եմ իր դասերը՝ 2-րդ գործողության մեջ կոմսուիո մահվան սեսարանում դասերը եւ Չայկովսկու 6 դիմանոն երգել կամ նվագել, ասել է, թե ամեն ինչը հնարավոր դարձնելու մեջ ցանկություն ունի: Ի սեր երաժեշտության արարող մեծ նվագախմբերը, մեծ մասերները դեռ կան, եւ նրանց միջեւ կանգնելը բաս մեծ ուրախություն է: Կոնկուրսությունս է հնարավորին չափ երկարացնել այդ ժամանակը, նաեւ՝ դեռ կան դերերգեր, որ դիտի մասուցեն: Գայի մոր դերերգերից է Պուլչինիլի Զույր Անջելիկան, որ 36-րդն է իմ երգացանկում: Իսկ ամենամեծ երազանքս, իհարկե, չգիտեմ կկատարվի, թե՛ ոչ՝ դրա համար դեռ բավականին ժամանակ ունեմ՝ եթե ծայրս ների, եթե բնությունը թույլ տա, մի օր ուզում եմ վագներ՝ «Տիսուս եւ Իզոլդա» երգել:

- Ինտերնետում հետեւում եմ Ձեր յուրաքանչյուր ելույթին հաջողող մամուլի հրապարակումներին: Թասերական, օպերային փնջանդաների, լրագրողների գերադրական «Ենթակետ» գնահատականներ ինչպե՞ս ասես: Կուզե՞նայի անդրադառնալի վերջին մասերի հիւստան բեմելներին:

- Վերջին օրացում Վալչինգոնցի հետ Նորման երգեցի Նանուն՝ 14 ներկայացում: Հետո «Սիմոն Բոկկանդար»՝ Նիցցայում, որ իսկապես բաս լավ անցավ, այնուհետեւ 9-րդ սիմֆոնիան երգեցի Տոկոյում: Չասկական տոներին Վարավայում ամենամեծ՝ թեթուլեյան փառասոնն էր, երգեցի Վերդիի «Ռեկվիեմը», եւ իրենց ամենամեծ թերթը՝ «Վիբոուսան» գրեց, թե փառասոնի աստղը եւ էի: Հետ երգեցի Լոնդոնում, Վիզմար հողում Արիլ 24-ին նվիրված մի

նախ՝ Ռեալ բասրոնի մասին, ուր առաջին անգամ էի ելույթ ունենում: Թագավորական անունը համադաստիանում էր բասրոնին: Հիացած եմ: Աշխարհում երեւի այդպիսի գեղեցկությամբ բասրոն չկա, այդպիսի շուքով, կազմակերպվածությամբ, նվազախմբով: Ի դեպ, հուրախություն մեզ, նվազախմբի առաջին ջութակը, կոնցերտմասերը Արա Մալիխյանն է, երկուրդ ջութակների ծայրի առաջատարը՝ Ջոհանն Թադեոսյանը:

- Նույնը կասե՞ի հանդիսատեսի մասին էլ: «Սառը օվազիա աշխարհի բասրոններում սա կարող էր ֆիակոն նստակել, բայց ոչ Ռեալ բասրոնում: Այս-րեւ սանջված, անվստահ մի սիրտի, երգեցողությունը ճաշակով է, դեպքերով հարուստ, ներկայացնում է վոկալ բարձրություն ու խնամված առողջություն», գրում է իտալական «ABC» թերթն իր մայիսի 17-ի համարում: «El Pais»-ի մայիսի 16-ի գնահատականն էլ «ավելի խոն գովարժան է համարում Պառլյանի զգայունակությունը»: Ամենատարվողը «La Razon»-ի մայիսի 17-ի հրատարակումն է: «Հասանիկ Պառլյանի Լիզան բոլոր դասերին է իրաւալի: Նա միակն էր, որ կարողացավ բնութագրել իրաւալիսարհին արթուն դասի: Եվ սա ոչ թե առաջին, այլ երրորդ

համերգ, որ կոչվում էր «Գարնան հիւժողություն», եւ առաջին անգամ, ինչպես ինձ ասացին եւ այդպես գրվեց՝ անգլիացի հանդիսատեսը Վիզմար հողում ունի ելավ: Ամենամեծ գովեստն ինձ համար Լայոնիլիան «Արդա»-ի առիթով էր՝ Խալիպայում լույս տեսնող «Օրդեր» անսագիրը գրեց՝ Նեղոսի իսկական աստղը: Բայց մի ուրիշ բան ինձ անսագիր ուրախացրեց. Լայոնիլիան կոնսերվատորիայի դեկանությունում ինձ բաս լուրջորեն հնարավորություն ունի՝ դասերստալու եւ համարելու: «Կրթություն եւ ստացել Հայաստանում» հարցն ինձ համար եւ շալիս, ու այդ ամենամեծ հաճույխությունս դասաստիանում եմ՝ այդ: Կոնկրետ արդեն չկա: Երկնային արխայություն Տաթևիկ Սազանդարյանին, եւ ընդհանրապես՝ Հայաստանի հողին ու ջրին, որ ինձ չեն դարդարում ներքնչել:

- Հասանիկ, Ձեր կարծիքով, ո՞րն է դասաճառը, որ մեկ օպերային բասրոն ունենալով, աշխարհի մեծ կենտրոններից կտրված մեր փոքր փաղաք օպերային այնպիսի երևույթներ է տալիս, որ միջազգային ամենամեծ հրաշարակներում երևանը օրվա զարմանք է դառնում:

- Իհարկե ձայնը, երգելը Աստուրոնոն եմ: Սա ավելի բաս կարող է զգացողություն ունենալու, բնության հետ, անուստ նաեւ՝ թե՛ ինչպես եւ վերաբերվում գործի: Կոնկրետ իմ մասին ասեմ՝ եթե ուրիշ մասագիտություն ունենայի, դիտի մուլն ձեռով աննի գործ:

- 2003-ին Ձեր մասնակցությամբ «Նորման» նկարահանվեց Հայաստանում, եւ հայաստանի համաձայն, արդեն դիտի դասաստ լինեք: Դա դեռ չկա, ինչպես նաեւ հայաստանցի Ձեր երկրպագուներին հանդիմելու համերգային օրել առիթ:

- Ֆիլմը դասաստ է, մի ինչ ուսանում է, որովհետեւ երաժեշտությունը դիտի ձայնագրվի: Իսկ հանդիմումը կլինի բասով՝ սեղծերի 4-ին մենասանդերով հանդես դիտի գամ Հայաստանի ազգային օպերային բասրոնում՝ լիբանանահայ դիրիժոր Հարութ Ֆազլյանի ղեկավարմամբ: Ու դեռ էլի ծրագրեր կան:

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ԱՊՐԵՅԱՆՑՆԵՐԻ «ՉԵՍՆՍԿԵ»

Պրիմակովը Եւս է սիրում ադրբեջանցիներին եւ ասում է, որ հայերը ղեփ է հեռանան 7 ԵՐՁԱՆՆԵՐԻԿ

Ռուսաստանի առեւտր-արդյունաբերական լոգիստիկայի ղեկավար, ճախարհային վարչապետ եւ արտոնման խորհրդի նախագահ Պրիմակովը Բաքվի «Է-խո» քերթին սվառ հարցազրույցում ասել է, որ դարաբարյան կարգավորման «առաջին փուլում ղեփ է ազատագրվել Ադրբեջանի գրավյալ յոթ ԵՐՁԱՆՆԵՐ, որից հետո կարելի է խոսել մնացյալի մասին»։ Պրիմակովը ընդգծել է, որ ոչ ոք չի կարող խել Ադրբեջանի նկատմամբ իր սերը։

Անդրադառնալով 1990 թ. հունվարի 20-ի դեղմերին, Պրիմակովը ասել է, թե դեմ է եղել խորհրդային զորքերի Բաքու մտնելուն։ Չիեցնեն, որ այդ օրերին Ադրբեջանի մայրաքաղաքում կոտորած էին այնտեղ մնացած հայերին, եւ միայն խորհրդային զորքերի մոտից Բաքու գաղտնի զազազած անթիվները։ Ադրբեջանում հայերի փախուստը զործիչներից Չարդուս Ալիզադեմ «Սե ալա» գրում էր մասնում է, որ 1990 թ. հունվարին Ազգային ծակաշի եղբի ղեկավարները փակված էին Բաքվի հայերի անունները՝ բնակարանների հասցեներով։

Հունվարի 19-20-ի գիշերը խորհրդային զորքերի եւ հայերին ջարդող

ադրբեջանցիների բախումների հետեւում ստանվեցին 140 ադրբեջանցիներ (նրանց մեջ կային նաեւ անմեղ զոհեր-խմբ.) եւ 38 զինվորներ։ Պրիմակովը Բաքվում գտնվելու օրերին այցելել է Ենիդեղների ծառուղի, որտեղ թաղված են դարաբարյան ղեկավարների մասնակիցները, ինչպես նաեւ Բաքվի հայությանը կոտորած ադրբեջանցիները։

«Նրանք ընկան հանուն հայրենիքի, նրանք զոհվեցին հանուն Ադրբեջանի», ասել է Պրիմակովը։ Ադրբեջանցիների բարեկամը հարգանքի տուրք է մատուցել նաեւ Չեյդար Ալիեւի շիրմին՝ դեմքով երկուրդ ծաղկեղջյակով։

Ամասներով հրեա Պրիմակովը, ըստ «Էխոյի», այցելել է Ադրբեջանի հյուսիսում գտնվող մի հրեական գյուղ։ «Ամսից առաջ նրա ոտքերի տակ ոչխար մորթեցին։ Ընդհանրապես, ոչխարներ մորթում էին Դուբա փողովից դեղի գյուղ (հրեական) տանող ճանապարհին։ Նման ծեսով կազմակերպված ոչխարների սպանող սովորաբար տեղի է ունենում երկրի նախագահի՝ այս կամ այն բնակավայր այցելության ժամանակ», գրում է թերթը։

Ազարիայում ընտրությունները չեն համադասասխանել միջազգային չափանիշներին

Ասլան Աբաշիջեի դուստրը ՏՄԱՅԻՆ ԿԱՂԱՆՖԻ ՏԱԿ

Եվրոխորհրդի դիտորդական առաջնությունը տարածած հայտարարության մեջ նշում է, որ հունիսի 20-ին Ազարիայի իմնադար հանրապետությունում տեղի ունեցած խորհրդարանական ընտրությունները, ավելի ճիշտ՝ ընտրական գործընթացը որոշ առումներով չի համադասասխանել միջազգային չափանիշներին»։ Մյուս կողմից, ԵՄ-ն նկատում է, որ համեմատած 2001 թ. ընտրությունների հետ, ներկա ընտրություններում զգալի առաջընթաց է գրանցվել։ Դիտորդական առաջնությունը նշում է, որ ընտրությունների ընթացքում եղել են ճշմունքներ ընտրողների վրա (ընտրողներին ավտոբուսներով տեղափոխել են ընտրական տեղամասեր), ընտրացուցակներում եղել են անձեռն-թուղթներ։

Ընտրություններում, ինչպես եւ ստասկում էր, հարթել է Վրաստանի նախագահի «Միխայիլ Սաակաշվիլի-Չարթախալա Ազարիա» կուսակցությունը՝ ստանալով ծայրերի մոտ երեք փոստը։ 7 տոկոսանոց արգելք, ըստ նախնական սվալների, հարթախարել է նաեւ «Բերձե-ճիվիլի-Չարթախալա կուսակցություն» դաշինքը՝ 10 տոկոս։ Ընդամենը մի ֆանի ամիս առաջ Միխայիլ Սաակաշվիլին եւ Դավիթ Բերձեճիվիլին համախոհներ էին, եւ նրանց միավորում էր նույն «բեմախի»՝ ի դեմս Ասլան Աբաշիջեի։ Ձեռակառուցել Բերձեճիվիլին եւ իր համախոհները Վրաստանի խորհրդարանում մտնում են իշխանամեծ դաշինքի մեջ, սակայն մոտ աղազայում դառնական անխուսափելի է։

Կիրակի լույս գիշերը Վրաստանի ղեկավարության եւ ներքին գործերի հասնու նախարարության ուժերը ԵՐՁԱՆՆԵՐԻ ԵՄ Դիանա Աբաշիջեի տունը, ձերբակալել վերջինիս անվանագրությունն աղաղակող 12 թիկնաղաղներին։ Դիանան ենթարկվել է սնային կալանքի, նրան ստասում է հարցախոնարհում՝ կաղված հոր ֆինանսական եւ սեքսական գործունեության հետ։

Վրաստանի ՆԳ նախարար Իրակլի Օմրազաշվիլին հայտարարել է, որ Ասլան Աբաշիջեի անձեռնմխելիության երաշխիքներ ունի միայն Մոսկվայում։ «Չենք որ նա վերադառնա Ազարիա, անմիջապես ձերբակալվելու է», ասել է Օմրազաշվիլին։

Երեկ Վրաստանի ֆինանսական ուսիկանությունը հարցախոնարհել է Դիանա Աբաշիջեին, հարդրում է «Նովոսի»։ Ֆինանսների նախարարությունում նշում են, որ Ասլան Աբաշիջեի եւ նրա ընտանիքը Վրաստանի բյուջեին դարձրել են 22 մլն դոլար։ Չի բացառվում, որ Դիանայի նկատմամբ հարուցվի փրեական գործ։

Սաակաշվիլու իշխանության գալուց հետո ձերբակալվել, աղա Վրաստանի բյուջեի համադասասխան գումար մուծելուց հետո ազատ են արձակվել նախկին նախագահի եղբայր Եւաղամաճի «ընտանեկան կլանի» մի ֆանի դաշնակցայիններ, այդ թվում՝ Եւաղամաճի փեսա Գիա Չոխսաբերիճեմ։ Ենթադրաբար, ղեկավարվել լցնելու մարտավարությունը կկիրառվի նաեւ Աբաշիջեի ընտանիքի դեղմում։

ԹՄԱՅԻՆ ԿԱՂԱՆՖԻ

ՍԵՐԱԳՈՐԶ

«Ներողություն» արդյո՞ք բավարար է

Ամերիկայի «Ֆայթեր կադա» միջազգային դասակարգման «Սիգմա Ֆայթ» մասնաճյուղի փոխնախագահ Սիմոն Մաղախյանի նամակը տեղեկացնում է, որ Բուլղարիայի ամերիկյան համալսարանի ուսանող Ռաուֆ Չեյնալովից ստացել է «Ներողություն» հայցող մի նամակ, որտեղ ասելից Եւս «Ներողություն» (apology, sorry) բառն օգտագործելուց եւ իր սխալը հասկանալով լինելը հավաստիացնելուց հետո խնդրում է իրեն չալ երկուրդ հնարավորություն աղաղակելու, որ իմն իրականում այլ սկզբունքների մարդ է, եւ այդ ասելույամբ լի նամակն էլ փոստի միջոցով հղել է Բուլղարիայի ամերիկյան համալսարանի «Ամիսին հաուս» էլ. գրադարանի վարչության ղեկավար Կարեն Վրասնեյանին՝ ստակ ՝ իր զգացմունքների զոհ դառնալով։

Ամերիկյան դասակարգում ստանալու համար հետաքրքիրներին խորհուրդ ենք տալու կարդալ «Ազգ»-ի հունիսի 12-ի, 15-ի եւ 16-ի համարները։ Հայ ժողովրդին ուղղված «Վիճակագրական խոսքերի եւ լույս տղառնալի» համար համալսարանի վարչությունն ադրբեջանցի Չեյնալովին զրկել էր առնանային կիսամյակի դասընթացներին մասնակցելուց։

Մաղախյանը բավարար չի համարում ներողություն հայցելը, հիշեցնելով, որ թուրքերը սովոր են չղաղել իրենց խոսումները։ «1909-ի Աղանայի ջարդերից հետո երիտրուրերը խոստացան, որ «չի կրկնվի նման միջադեղ»։ Բայց վեց տարի անց ի-

րազորեցիներ Մեծ եղեռնը», գրում է նա, կոչ անելով Բուլղարիայի ամերիկյան համալսարանի վարչությանը՝ ավելի երկար ժամանակ չալ նրան լիովին գիտակցելու իր արարի ծանրությունը։

Չեյնալովի նամակն, անուշուշ, ուղարկված է նաեւ համալսարանի վարչությանը։ Դրանում գրելով, որ «Բաց հասարակության ինստիտուցի» կրթաթուղթը ինչպես անհրաժեշտ է իր համար՝ իրագործելու իր առաջնությունը որոշեւ երիտասարդ խաղաղարար», նա խնդրում է հաշվառել իր «անկեղծ ներողությունները» եւ վերականգնել վստահությունը իր հանդեղ։

Սակայն, ինչպես Մաղախյանն է իրավադիտում մասնաճյուղ, ինչպես կարելի է վստահել մի անձնավորության, որն, իր իսկ բառերով, «երբեմն չի կարող իր զգացմունքները զտել» կամ կարող է գործել «թուլության դաշինք» ազդեցությանը։ Ամերիկյան նամակը գրված է «դիվանագիտական» լեզվով ու համալսարանին գովաբանելու մարմաղով։

«Ազգ»-ի հունիսի 12-ի համարում գրել էին, որ ըստ փաղված տեղեկությունների, Ռաուֆ Չեյնալովն առաջնություն գործունեություն ծավալող անձնավորություն է, որը կարողանում է միջազգային կազմակերպությունների օժանդակությամբ մուտ գործել միջազգային այսպիսիներ։ Այնպես որ Բուլղարիայի ամերիկյան համալսարանի վարչությունն իրոք ղեփ է Եւս զգույց լինի՝ նախան նրան վերականգնելը որոշեւ ուսանողի։

Իսրայելը փրդական հենակետեր էր ստեղծում

Իսրայելի հենակետերը փրդական հենակետեր ստեղծելու նղաակով կաղեր են հաստատել այդ երկրների փուր անջատողականների հետ։ «Ելու Յորդան» հանդեսի թղթակից Սեյմուր Չեբրը վկայակոչում է Իսրայելի անվանագրության ծառայությունների աղբյուրներ, ըսելով, որ այդ երկրի իշխանություններն Իրանում հետախուզական գործունեությունն ակտիվացրել էին 2003 թ. ամռանից, եր դաղարեցիներ հավասալ օկուպացիոն ուժերի հաղողությունը։

Չեբրը սվալներով, իսրայելցի զինվորականները եւ հասնու գործակալներն Իրանում Ջրդաստում գաղտնի մարդում են փուր մարտիկներին, ինչպես նաեւ գործողություններ են իրականացնում Իրանի եւ Սիրիայի փղաբնակ ԵՐՁԱՆՆԵՐԻՆ։ Իսրայելի նղաակն է ստեղծել փրդական զինված կազմակերպումներ, որոնք կկարողանան զտել իրանամեծ Եւս առաջադրանքները։ Նաեւ նախատեսվում է Իրանում ստեղծել հենակետ, որտեղից հնարավոր կլինի հետեւել իրանական միջուկային ծաղի ընթացիին։

Իսրայելի գաղտնի գործակալներից մեկը Չեբրին ղախել է, որ Իսրայելն անցյալում եւս աղակցել է փրդին՝ ի հակակիտ Սաղդամ Հուսեյնի։

Սակայն վերլուծաբանները նշում են, որ փուր անջատողականներին օգնելով՝ Իսրայելը վստահում է Թուրիայի հետ իր բարեկամական հարաբերությունները։ Բացի դրանից, անկախ Ջրդաստի ստեղծումը կարող է ի չի դարձնել նոր եւ կայուն Իրանի կազմակերպման փորձերը։

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հունիսի 27-ին Հայ առաքելական սր. եկեղեցին նշում է Ար. Գրիգոր Լուսավորչի նշխարների գլուխ տոնը։ Այդ առիթով Արարայան հայրապետական թեմի երիտասարդաց շարժումը կազմակերպում է երիտասարդական ուխտագնացություն դեղմի Մայր աթոռ Ար. Էջմիածին։ Հրավիրում ենք բոլոր երիտասարդներին մասնակցելու տարածական ուխտագնացության՝ ուսումնական հաստատությունների ավարտական ընդունելության 16նությունների նախօրեին, բարեհաղող ուսումնական տարեբղան սկսելու, փրդստեղակեւ Մայր աթոռի երիտասարդական ավյուն հաղողելու, հայրապետական մաղթանքներ-օրհնություն ստանալու նղաակով։

Փոխաղարանիցները կմեկնեն առաջնորդանիստ Ս. Մարգիս եկեղեցուց, հունիսի 27-ին, առաղոյան ժամը 9:00-ին։ Մասնակցելու համար զանգահարել 52-92-28, 58-47-22, 58-75-06 հեղախոսահամարներով։

www.araratian-tem.am

ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԹԵՄԻ ՍԱՍՆԻ ԴԻՎԱՆ

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 23.06.2004թ. ժ.9.00 ից սահմանում է արարայանի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները.

ISO ի կոդը	Միավոր	Արարայան	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	541.84	536.40	547.30
EUR	1	ԵՎՐՈ	655.14	651.20	659.10
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	18.67	17.60	19.80

«ԻՄԱՍՏԱՄԵՐ» ՎԱՐՃԱՐԱՆԸ

հայտարարում է ընդունելություն 8, 9, 10-րդ դասարանների ֆիզիկամաթեմատիկական, սեքսագիտական, բնագիտական եւ հումանիտար հոսիերում։

Բարձր առաղաղիմությամբ օժտված դիտողները կազմակերպվեն վարձավճարով։

Եղանակներին՝ առանց ընդունելության 16նությունների բոլոր ընդունվելու արտոնություններին եւ այլ մանրամասների ծանոթացել տեղում։

Դիմումները ընդունվում են ամեն օր, ժամը 10:00-17:00-ը։

Հասցեն՝ հանըյան 3, հաղաստր Արվարկի անվան ՀՊՄՀ թիվ 1 մասնաբեղի 2-րդ հարկ։

Հեղ.՝ 52-25-33, 52-23-93, (09) 40-72-39:

ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ ՏԵՂԵԿԱՅՈՒՄ Ե ԿԱՆԱԿՎԵՄԱՐԱՅԻՆ ՀԱՍՎԱՐԳ (EASY CARD-ի) ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐԻՆ

Բջջային կաղի կանխավճարային համակարգի 20.000 դրամ արժողությամբ լիցնզիտման փարի ժամկետը դարձել է 8 ամիս։

ԱրմենՏելը ՀՀ հասարակայության հետ կաղերի ծառայություն